

Uit het Midden der Motor-Reeders

BEDRIJFSONGEVALLEN OP BELGISCHE VISSCHERSVAARTUIGEN IN VREEMDE HAVENS.

Volgende brief werd aan den minister van Verkeerswegen gestuurd:
De Vereenigde Motorvisschers-reeders van Oostende, nemen eerbiedig de vrijheid Uet in kennis te stellen van een feit dat zich reeds meermalen heeft voorgedaan en dat wij aan uw oordeel onderwerpen.

Het zijn ongevallen waarin de Gemeenschappelijke Kas voor Zeevisscherij betrokken is en vermindert wordt door sommige wetsbepalingen, vergoeding voor medische hulp in vreemde havens; aan visschers, slacht offer van een bedrijfsongeval te betalen.

Zoals U weet bezoeken de motorvisschersvaartuigen ver afgelenen vischgronden en daar bij zwaar bedrijfsongeval aan boord, de schipper, verantwoordelijk ten overstaan van 't slachtoffer, niet beter wensch, dan de dichtst bijgelegen haven aan te doen om medische hulp in te roepen, zoo kan zich zulks herhaaldelijk voordoen.

Doch deze verzorging in een vreemde haven brengt kosten mede, waarin de Gemeenschappelijke Kas voor Zeevisscherij om wille van hare standreeds niet tussenkomen kan. Deze kosten vallen dan ten laste van den reeder.

De schipper, voor 't meerendeel reeder, (reerzijds aan zijn verplichtingen in zake verzekering tegen ongevallen voldaan hebbende, anderzijds, door de hooge uitbatingkosten gedwongen zijnde alierhande besparingen te waken, zal om deze bijkomende onkosten te vermijden naar zijn eigen aanleghaven varen, niet dit gevolg, dat vroeg of laat de verzekeringskas in 't gedrang zal geraken.

Immers de verre afstand, die hem van zijn aanleghaven scheidt (de kusten van Spanje en Portugal, Denemarken, Schotland enz.) kan voor 't slachtoffer een noodlotigen afloop betekenen, dewelke de schipper ter verantwoording zal geroepen worden, maar waardoor de kas voor een voldongen feit staande, de voorgeschreven vergoeding zal moeten uitkeeren en dus meer zal getroffen worden dan bij rechtsreeksche tussenkomst in de kosten voor verzorging in het buitenland.

Gezien de moeilijkheden voor dewelke vroeg of laat zowel de reeder als de Gemeenschappelijke Kas voor Zeevisscherij kunnen komen te staan, vragen wij U, Heer Minister, bij het bestuur der verzekeringskas te willen aandringen, opdat deze een betere regeling zou treffen inzake de geldelijke vergoedingen der in den vreemde verzorgde ernstige ongevallen.

U bij voorbaat dankend, bieden wij U Heer Minister de verzekering onzer oprechte hoogachting.

Namens de Vereenigde Motorvisschers-reeders;
De Voorzitter,
L. LAMBRECHT.

ANTWOORD:
Mijnheer de Voorzitter,

Ik ben in het bezit van uwven brief van 6 December, waarbij U vraagt dat de Gemeenschappelijke Kas voor Zeevisscherij zou tussenkomen in de kosten die kunnen voortvloeien uit de verzorging van een scheeping in een vreemd land, tengevolge van een wetsuurs of eene ziekte, veroorzaakt door een arbeidsongeval.

Zoals U moet bekend zijn, werd het Beheer der Kas verwiigd, dat de vraag die zij aangaande aan het Beheer van Zeevezen zelf gericht, aan een 'welwillend onderzoek werd onderworpen en dat de beslissing binn zeer kort zou medegedeeld worden. Dit werd dan ook reeds gedaan op datum van December.

Ik neem deze gelegenheid te baat om uwe ernstige aandacht te trekken op het feit dat de Belgische Consuls, wanneer zij niet belangrijke sommen voorschieten om schip reukrijdende visschers terug naar België te laten reizen, soms groote moeilijkheden ondervinden om deze sommen terug te krijgen. Dit kan anders niet dan nadeelig voor de visschers zijn, die in 't vervolg nog in het geval zullen bevinden, en het zal misshien niet zonder nut zijn de belanghebbenden daarvan op, de hoogte te stellen.

Hoogachtend,
De Directeur-Generaal,
(get.) DEVOS.

De zaak der medische kosten in het buitenland voor ongevallen overkomen op zee, vergt inderdaad de zondere aandacht van den Raad der Gemeenschappelijke Kas voor Zeevisscherij. Wij twijfelen er niet aan, dat daarin binn kort een merklijke verbetering zal komen.

UITVOER Gesticht in 1830 **INVOER**
Voor uwe bestellingen van alle fijne en gewone visch wendt U tot het huis
August Pede
Telefoon Vischmijn 10 & 11 Telegram adres: Pede Oostende
O. 53
Specialiteiten: Haring - Sprot - Makreel
Billijke bediening - Verzorgde verpakking - Spoedige uitvoering

Ontstaan en ontwikkeling van het schip in 't algemeen en van het Visscherijschip in 't bijzonder

Door I.-S. FIGEE, Scheepsbouwmeester te Vlaardingen.

(VERVOLG)

Ook het woord — larboard — wijst ons heen naar den gezagvoerder of diens verblijf, want het woord — Lar — is den naam van een Romeinschen huisgod. De Franschen hebben voor bakboord — Babord — Deze benaming doet mij denken aan het Fransche woord — bâche — 't welk letterlijk beteekent — dekzeil — en m.i. een soort beschutting moet zijn geweest aan de linkerzijde van het schip om de stuurrieden te beschutten tegen vijandelijke aanvallen, omdat ze niet in staat waren om bij hun stuurriem ook nog een schild te hanteeren; zoodat ten slotte de scheepslinkerzijde aldaar, naar die beschutting — «Bâbord» is genoemd.

Het Fransche woord — tribord — voor de rechterzijde van het schip wijst ons heen naar den tijd dat de schepen van eenige be- teekenis drie stuurrieden voerden, terwijl ik het Engelsche woord — starboard — beschouw als een verbetering van het woord stuurboord, zijnde de letterlijke vertaling van stuurboord.

Over de benaming « bak » valt ook nog iets te verklaren.
De oude schepen hadden alle verblijven achterop, het voorschip werd toen nog nitsluitend voor gevechtssterren gebezigd. Deze ruimte was langsscheeps in twee compartimenten verdeeld, en wel S. B. voor den gezagvoerder, wellicht ook voor de stuurrieden, terwijl het gedeelte aan bakboord voor de bemanning bestemd was. Dit bakboordgedeelte nu werd de bak genoemd, zeer waarschijnlijk omdat het aan B.B. zijde lag. Toen echter bij de latere Oorlogs- zowei als Koopvaardij schepen het logies van de bemanning naar het voorschip verhuisde, onder het verhoogde voordek, is ook de naam

«Bak» mee gegaan en in onze streek aan dit gedeelte van het schip verbonden gebleven. Bij de Engelschen noemt men dit — «Forecastle» — veel vroeger sprak men ook van een «aftercastle». Die namen ontstaan door dat men bij de eerste oorlogsschepen op het voor- en achterdek een verhooging had gebouwd waarop de schutters met boog en pijl den vijand stonden te bestoken of zich verweerden; deze verhoogingen werden ten oentz ook kasteelen genoemd. De naam — kasteel — is echter aan onze kusten verdwenen, doch in Engeland blijven bestaan, voor zoo ver dit het «forecastle» betreft. Van een «aftercastle» spreekt men aldaar ook niet meer.

Het forecastle-dek evenwel, heeft zich in de Engelsche taal ook nog in een verandering mogen verheugen.
Zoo'n kasteel-dek dan, werd oorspronkelijk zoo uitgebreid mogelijk gemaakt om des te meer krijgsvrienden te kunnen bevatten; toen echter 't grof geschut werd uitgevonden en daardoor pijl en boog verdwenen deden de dekken meer dienst om zich onder te verbergen.

Naarmate het geschut doeltreffender werd, werden de moderne stalen oorlogsschepen niet alleen van een pantser voorzien, maar alles, en ook dit verhoogde voordek, zoo rond mogelijk gemaakt ten einde het trekvlak zo klein mogelijk te doen zijn.

Alzoo vergeleek men dit dek van een oorlogsschip bij den kop van een walvisch en noemden het dus — waledeek —
In 't vervolg zullen we ons geheel wijden aan de ontwikkeling van het visscherijschip in de Noordelijke- en Zuidelijke Nederlanden en in 't bijzonder Holland en België.

(wordt voortgezet.)

Scheepsbouwwerf 's Lands Welvaren
I. S. FIGEE
Scheepsbouwmeester
VLAARDINGEN
(Holland)

Gevestigd Anno 1600
Ontwerpt, vervaardigt, repareert & verbouwt VAARTUIGEN VOOR ELK BEDRIJF
Specialiteit in Schepen voor de Visscherij e. l. de Tropen

De Sprot te Brightlingsea
Het sprotseizoen, te Brightlingsea in Essex in Engeland is in vollen gang en wagens geladen met sprot worden dagelijks door de London-North Eastern Railway naar alle streken van Groot Britannie verzonden.

De Mosselteelt te Blankenberghe
Luit Blankenberghe werd aan verschillende bladen gemeld, dat alle mosselen der streek onbruikbaar gemaakt werden, als zouden ze aangetast geweest zijn, door de mazout, voortkomende van een omgekanteld schip in het dok.

De Sprot wordt ingepakt in tonnen, bakken en kuipen en per expresrijdende treinen naar Londen, Norwich en andere groote centra verzonden, zoodat de visch te koop is 's morgens na hare vangst; deze verzending werd verleden jaar zoo voldoende bevonden, dat al de visch thans per spoor verzonden wordt; de verhandelde hoeveelheid maakt een record uit.

Luit Blankenberghe werd aan verschillende bladen gemeld, dat alle mosselen der streek onbruikbaar gemaakt werden, als zouden ze aangetast geweest zijn, door de mazout, voortkomende van een omgekanteld schip in het dok.

Veel ook der te Brightlingsea aangevoerde visch wordt gesorterd, geranschikt, op verschillende wijzen ter plaats ingelegd en ingepakt in luchtdichte tonnen, vooraleer uitgevoerd te worden naar alle werldeelen, bijzonderlijk Noorwegen, Zweden, Duitschland, Amerika en Zuid-Afrika.

VISSCHERS, WERKLEDEN — VOOR UW Oliegoed, sterke Jumpers, Werkkleeders, Vrieze kostumen, enz. EEN ENKEL ADRES: In de Schaar

Société Anonyme Internationale de TELEGRAPHIE SANS FIL.
BRUSSEL: 13, BREDERODESTRAAT Tel. 117330 — 117331
ANTWERPEN: 5-7, LOMBARDSTRAAT Tel. 26659 — 29615
OOSTENDE: 7, VINDICTIVELAAN Tel. 188
VISSCHERS, REEDERS!
Bedenkt dat de ULTRA-SONORE DIEPTEMETER de reis naar en het vinden van de vischgronden bespoedigt; de netten beveligt, de tegenwoordigheid van visch aangeeft en dus ONMISBAAR IS voor het verkrijgen van een voordelige opbrengst. Alle inlichtingen te bekomen bij bovenstaande adressen.

VISCH VOOR BEHOEFTIGEN

Wij vragen ons af, schrijft «The Fishing News», wat de vischwinkeliers van Glasgow vertellen over de vischuitdeelingen die in hunne stad gedaan worden. Op zekeren dag van verleden week, werden de behoeftigen dezer stad tot een kosteloozen thee met visch uitgenoodigd. Honderd en twintig kisten van 2 cwt versche haring werden van Rothesay gezonden en uitgedeeld aan de talrijke uitgenoodigden. Onder het uitstekend patroonschap van Lady Provost werden aan 10.752 huisgezinnen 215.000 versche haringen uitgedeeld. Er wordt erbij gevoegd, dat het de grootste en spoedigste voedselverdeling was, die ooit gedaan werd, want zij was in twee uren gedaan.

Er bestaan verscheidene opzichten dezer laatste fase van het huidige vraagstuk van den haringhandel, en talrijke opinies aangaande de gepastheid dezer kostelooze uitdeelingen aan de behoeftigen. De eerste trefende bijzonderheid is de kostelooze publiciteit die de haring genoten heeft. Aangezien een dagblad het ontwerp onder zijne hoede genomen en doorgedreven had, mocht men zich natuurlijk eran verwachten, dat het er hoog zoude mede ooploopen. Dit werd ook gedaan. Haring geniet veel ruchtbaarheid op onze dagen en zoo deze laatste het vraagstuk kan oplossen, is het om zoo te zeggen gedaan.

Op zijn laagste waarde genomen, is deze gift iets nieuws en bijna alle menschen zullen er iets over gelezen hebben. Dit is een goede zaak voor den haringhandel.

DE UITDRUKKINGEN «MIJN» EN «MINQUE»

In eene studie over de vischnamen, in het Bulletin de l'Académie Royale des Lettres van Brussel (1928), schrijft Prof. Vercoillie blz. 52: «Le gouvernement devrait exiger qu'au minque (1), au marché et au restaurant le poisson ne soit présenté que sous son vrai nom». Als voetiota komt dan: «(1) Minque, mot picard, est un substantif masculin. Mijjn son equivalent flamand, est un substantif féminin. Celui qui dit la minque emploie le mot picard avec le genre du mot flamand.

In zijn algemeen Fransch-Nederlandsch woordenboek, het reuzenwerk van denzelfden Prof. Vercoillie, vindt men:

Minque m. et (Belg.) f., mijn, f.
Mijn f. (marché) criée; (Belg. dial.) minque f.

Crée f (halle à la) mijn f.
In Panne-aan-Zee draagt een straat langs den dijk de namen: Mijjnstraat, rue de la minque; wij zijn in België!

In Duinkerke, draagt het plein aan den Leugenaar den naam: place du Minck; de herberg op den hoek is «Le café du Minck»; wij zijn in Frankrijk!
Men kan beweren dat minque of minck geen Fransch woord is, omdat het Fransch woordenboek het woord niet noemt; ik heb inderdaad het woord niet gevonden in Larousse en in anderen evenmin.

Maar wie maakt de woorden? Het volk! De Academiën, de woordenboeken maken de woorden niet, ze verzamelen de woorden, door het volk gebruikt.
Het woord le minque, est un mot picard, dont un mot français, et un mot français masculin.
A. J. J. V.

Allerlei Holland

UWE RADIO GRATIS.
Vergeet niet dat alle koopers van een radio- toestel Philips, Saba, Scarabée His Master's Voice, Bell, S. B. R., enz die thans het toestel hummer keuze bij Radio De Meester, 15, Witte Nonnenstraat en 8, Kapellestraat te Gostende, aankopen, kunnen deelnemen aan de groote trekking die zal plaats hebben op 23 December a.s.

IJMUIDEN
De Staatscourant van 11 December jl. vermeldde de afkondiging van de contingentering van den in- en aanvoer van versche, gekoelde en bevroren zeevisch tot een hoeveelheid van 100 % van den gemiddelden in- en aanvoer over de jaren 1930, 1931 en 1932.

De O.31 heeft vier dagen in Aberdeen binnengeleggen met defekt aan de Dynamo.

Met de uitvoering dezer contingentering is belast de inspecteur voor de visscherijen te 's Gravenhage, de heer M.J. Janssens.

De O.305 is terug moeten komen uit zee daar de machinist Ureel Urbain, gevallen had en niet meer voort werken.

De Minister van Economische Zaken heeft verder bepaald, dat bij den invoer van bovengenoemde zeevisch, uitgezonderd haring, een bewijs van herkomst moet worden overgelegd, afgegeven door de bevoegde autoriteit. Bij den invoer van goederen, welke vóór 18 December 1933 naar Nederland zijn verzonden, zal nog geen bewijs van herkomst vereischd zijn. Evenmin zal voor postpakketten, welke niet voor den handel bestemd zijn, een zoodanig bewijs benodigd zijn.

De O.292 is na tien dagen zee teruggekeerd na te Aliford binnengevaren te hebben met gebroken wings.

Ter bestrijding van de kosten bij het afgeven van vergunningen is door den minister een bedrag vastgesteld van 0,20 f. per 100 kg. met minimum van f. 0,25 per vergunning. Zover wij de cijfers hebben kunnen na gaan — deze zijn officieel nog niet vastgesteld — zal de totale invoer per jaar ongeveer 5,8 miljoen kg. bedragen. Wij dienen echter eerst af te wachten welke cijfers de regering voor de verschillende landen zal vaststellen, alvorens te kunnen oordeelen, welke invloed de contingentering zal uitoeven.

De O.292 is na tien dagen zee teruggekeerd na te Aliford binnengevaren te hebben met gebroken wings.

De maand December brengt voor IJmuiden steeds een sleer van spanning en geheimzinnigheid, want dit is de tijd der onderhandelingen tusschen de reeders en de bonden over de op den laatsten dag van het jaar vervallende contracten. Met zekere geheimzinnigheid worden dan overal de veronderstelde wederzijdsche verlangens besproken en men wacht met zeer begrijpelijke spanning af, wat de uitslagen der gehouden vergaderingen zullen zijn.

FRANSCH VISSCHERSBOOT IN DE BELGISCHE KUSTWATEREN.
DOOR DE «ZINNIA» GESNAPT.
De kustwacht «Zinnia», onder bevel van commandant Bly, is er in gelukt, de Fransche visschersboot D. G. 894, schipper Benoît Watoux, uit Grand Fort Philippe, te snappen op het oogeblik, dat er gevischt werd in Belgische kustwateren, dichtbij De Panne.

De voorstellen der reeders zijn thans bekend geworden en bevatten in hoofdzaak een verlaging der maandgagen van 10 %.

Het Fransche vaartuig werd aan de ketting gelgd te Nieuwpoort, maar nadien losgelaten, nadat door de inmiddels uit Frankrijk gekomen eigenaar, een waarborgsom gestort was. De visch werd verbzurd verklaard alsmede het materiaal, dat verkocht en terug ingekocht werd door de Franschen.

De gages zijn verder: Stuurman f. 75,— per maand (voorheen f. 100,—) en 1,35 % der besomming.
1ste machinist f. 80,— p. maand (voorheen 105,— en 1,85 % der besomming.)
2de machinist f. 80,— p. maand (voorheen 95,—) en 1,1 % der besomming.
Stoker en matroos f. 70,— p. maand (voorheen 85,—) en 0,85 % der besomming.
Trimmer f. 60,— p. maand (voorheen 70,—) en 0,55 % der besomming.
Kok f. 60,— p. maand (voorheen 75,—) en 0,6 % der besomming.
1e lichtmatroos f. 40,— p. maand — 1/3 % der besomming.
2e lichtmatroos f. 50,— p. maand — 1/2 % der besomming.

De zaak zal onvervuld opgeroepen worden voor de boetstrafelijke rechtbank te Veurne.

Onder de netto-besomming wordt verstaan de bruto-besomming (onder aftrek van retributie, koopmanskorting en losloon.
Op de kustboten zal als regel met drie matrozen worden gevaren, in plaats van vier, tsgewenscht zal hieraan een lichtmatroos toegevoegd kunnen worden.

Inpakkistenfabriek
G. & O. VANKEIRSBILCK Co
WACKEN
levert per camion franco magazijn kisten voor eentieders verbruik aan de beste voorwaarden

MAKOLSTER v. v. v.
Opgericht 1866 IJMUIDEN
Telef. 346 en 740 — Tel. adr.: Kolster
KABELJAUW, TONGEN, HARING, enz. GARNALEN — ALIEKRIJKEN

Ziedaar de belangrijkste wijzigingen. Hierbij is als nieuw op te merken, dat de netto-besomming wordt berekend als vroeger, alleen dat nu ook het losloon onder den aftrek van de bruto-besomming zal worden begrepen en dus de opvarenden aan het losloon mede betalen.